

Fremsat den 5. november 2014 af erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen)

Forslag

til

Lov om ændring af bogføringsloven

(Opbevaring af regnskabsmateriale m.v.)

§ 1

I bogføringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 648 af 15. juni 2006, som ændret ved § 62 i lov nr. 468 af 17. juni 2008 og § 5 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 12 affattes således:

»§ 12. Regnskabsmaterialet skal opbevares på en sådan måde, at det uden vanskeligheder kan gøres tilgængeligt her i landet for offentlige myndigheder m.fl., som i henhold til anden lovgivning har ret til at kræve indsigt i regnskabsmaterialet.

Stk. 2. Regnskabsmaterialet kan opbevares i elektronisk form her i landet eller i udlandet, hvis den bogføringspligtige

- 1) opbevarer regnskabsmaterialet i overensstemmelse med denne lov,
- 2) til enhver tid kan fremskaffe materialet og give adgang til dette her i landet,
- 3) opbevarer eventuelle beskrivelser af benyttede systemer m.v. og eventuelle nødvendige adgangskoder m.v. her i landet og
- 4) sørger for, at regnskabsmaterialet udskrives i klarskrift eller stilles til rådighed i et anerkendt filformat.

Stk. 3. Opbevares regnskabsmaterialet ikke elektronisk, skal det opbevares i papirform her i landet, jf. dog stk. 4-6.

Stk. 4. Regnskabsmaterialet kan opbevares i papirform i Finland, Island, Norge eller Sverige. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 1-2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Regnskabsmaterialet for indeværende og forrige måned kan opbevares i papirform i udlandet. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 1-2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Interne og eksterne bilag for den bogføringspligtiges aktiviteter i udlandet kan opbevares i papirform i det pågældende udland i hele opbevaringsperioden, jf. § 10. Øvrigt regnskabsmateriale for den bogføringspligtiges aktivite-

ter i udlandet kan under de samme betingelser opbevares i papirform i det pågældende udland for indeværende måned og de foregående 3 måneder. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 1-2, finder tilsvarende anvendelse.«

2. § 15, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»En offentlig myndighed kan, i det omfang den i henhold til anden lovgivning er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale, forlange, at den bogføringspligtige vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmaterialet, til disposition, samt at regnskabsmaterialet indsendes eller udleveres, når myndigheden anmoder herom. Endvidere kan myndigheden forlange, at registreringer i fremmed valuta, herunder euro, omregnes til danske kroner. Er regnskabsmaterialet, bortset fra eksterne bilag, affattet på andre sprog end dansk eller engelsk, kan myndighederne kræve, at den bogføringspligtige vederlagsfrit oversætter dette til dansk eller engelsk.

Stk. 2. Den i stk. 1 fastsatte adgang til regnskabsmaterialet gælder også, hvis regnskabsmaterialet opbevares hos tredjemand.

Stk. 3. Opbevares regnskabsmaterialet i elektronisk form, kan en myndighed forlange, at regnskabsmaterialet udleveres i et anerkendt filformat i elektronisk form eller indsendes digitalt i et anerkendt filformat i henhold til regler, der er udstedt i medfør af § 1 a.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter til stk. 4 og 5.

3. I § 16, stk. 1, ændres »§ 12, stk. 1-3« til: »§ 12, stk. 1-6«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. marts 2015.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. *Indledning og baggrund*
2. *Lovforslagets indhold*
  - 2.1. *Opbevaring af regnskabsmateriale*
    - 2.1.1. *Gældende ret*
    - 2.1.2. *Lovforslagets indhold*
  - 2.2. *Offentlige myndigheders adgang til regnskabsmaterialet*
    - 2.2.1. *Gældende ret*
    - 2.2.2. *Lovforslagets indhold*
3. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
4. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.*
5. *Administrative konsekvenser for borgerne*
6. *Miljømæssige konsekvenser*
7. *Forholdet til EU-retten*
8. *Hørte myndigheder og organisationer m.v.*
9. *Sammenfattende skema*

1. Indledning og baggrund

Formålet med forslag til ændring af bogføringsloven er at tilpasse de gældende regler, så de bliver tidssvarende i lyset af den digitale udvikling og samtidig skabe administrative og økonomiske lettelser for virksomhederne.

Reglerne i bogføringsloven om opbevaring af regnskabsmateriale foreslås derfor ændret således, at regnskabsmateriale i elektronisk form kan opbevares i udlandet uden forudgående ansøgning eller anmeldelse til offentlige myndigheder, såfremt virksomheden opfylder en række nærmere fastsatte krav.

Bogføringsloven indeholder bl.a. regler om opbevaring af virksomheders regnskabsmateriale. Baggrunden for dette er, at myndigheder som eksempelvis SKAT og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) hurtigt skal kunne få adgang til en virksomheds regnskabsmateriale i kontrol- eller efterforskningsøjemed.

Efter de gældende regler er det hovedreglen, at regnskabsmaterialet skal opbevares her i landet. Da reglerne blev indført, var det almindeligt at opbevare regnskabsmaterialet i papirform.

I dag anvender virksomhederne i stigende grad it-systemer i deres administrative processer, herunder i forbindelse med udarbejdelse af regnskab og opbevaring af regnskabsmateriale. Dette sker i stigende grad i form af såkaldt cloud computing. Cloud computing er karakteriseret ved, at en applikation eller et system ikke er installeret på selve computeren, men tilgås som en service via internettet. For virksomheder er der ofte tale om økonomi- og salgssystemer, men det kan også være webmail eller andet.

Et stigende antal danske virksomheder udnytter mulighederne, som den teknologiske udvikling giver, for at effektivisere deres processer i forbindelse med bogføring og udarbejdelse af regnskab – for eksempel til at udlicitere regnskabsfunktionen eller til at etablere fælles regnskabsfunktioner

ner inden for samme koncern. Den teknologiske udvikling gør det således muligt at opbevare regnskabsmateriale i elektronisk form på tværs af landegrænser. Dette kan for eksempel være hensigtsmæssigt for danske datterselskaber og filialer af udenlandske selskaber.

Efter de gældende regler i bogføringsloven skal regnskabsmaterialet som hovedregel opbevares her i landet. I dag gives der typisk dispensation til at opbevare regnskabsmaterialet i udlandet, hvis regnskabsmaterialet opbevares elektronisk på en sådan måde, at der til enhver tid er adgang til regnskabsmaterialet fra en computer her i landet.

Det forekommer unødigt bureaukratisk og byrdefuldt for virksomhederne, at de skal ansøge om tilladelse til at opbevare regnskabsmaterialet i udlandet, når materialet opbevares elektronisk som anført ovenfor, hvor de danske myndigheder kan få adgang til materialet.

En arbejdsgruppe bestående af Erhvervsstyrelsen, SKAT og SØIK har i efteråret 2013 foretaget en kortlægning og analyse af problemstillingen og er nået frem til, at reglerne bør ændres og tilpasses til den teknologiske udvikling.

Det foreslås på denne baggrund at tilpasse de gældende regler om opbevaring, så de bliver tidssvarende i lyset af den digitale udvikling. Forslaget understøtter regeringens digitaliseringsstrategi Den digitale vej til fremtidens velfærd, der skal fremme virksomhedernes brug af digitale løsninger, så der kan opnås hurtigere sagsbehandling, og lette virksomhedernes administrative byrder. Forslaget understøtter samtidig regeringsgrundlaget Et Danmark, der står sammen og ønsket om at forbedre rammevilkårene for virksomheder, således at danske virksomheder får de bedste betingelser for at konkurrere på de globale markeder.

Bogføringsloven indeholder desuden regler om udlevering af regnskabsmateriale til myndigheder, som i henhold til anden lovgivning har ret til at få adgang til regnskabsmaterialet.

Det foreslås derfor at ændre reglerne om offentlige myndigheders ret til indsigt således, at hvis regnskabsmaterialet opbevares i elektronisk form, kan myndighederne forlange, at det udleveres i elektronisk form eller indsendes digitalt.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Opbevaring af regnskabsmateriale

2.1.1. Gældende ret

I henhold til gældende ret er det hovedreglen, at virksomhedernes regnskabsmateriale skal opbevares i Danmark, jf. bogføringslovens § 12, stk. 1.

Visse dele af materialet kan dog opbevares i udlandet i en kortere eller længere periode, jf. bogføringslovens § 12, stk. 2 og 3. Ifølge disse bestemmelser kan regnskabsmateriale for indeværende og forrige måned opbevares i udlandet, ligesom interne og eksterne bilag for den bogføringspligtiges aktiviteter i udlandet kan opbevares i det pågældende udland i hele opbevaringsperioden.

Desuden kan Erhvervsstyrelsen i særlige tilfælde efter forudgående dispensationsansøgning tillade, at regnskabsmaterialet helt eller delvist kan opbevares i udlandet, jf. bogføringslovens § 12, stk. 4. Denne dispensation meddeles i de særlige tilfælde, hvor formålet med lovens bestemmelser og særligt hensynet til offentlige myndigheders kontrolmulighed og politiets mulighed for at efterforske, fuldt ud kan tilgodeses på anden måde.

Virksomheden skal således sende en ansøgning til Erhvervsstyrelsen med en nærmere beskrivelse af blandt andet, hvilke dele af regnskabsmaterialet der ønskes opbevaret i udlandet, årsagen til, at dette ønskes opbevaret i udlandet, samt hvor det ønskes opbevaret. Dispensationsadgangen er tiltænkt særlige situationer, hvor de bogføringspligtige formår at indrette adgangen til regnskabsmaterialet på en sådan måde, at danske myndigheder vil kunne acceptere, at styrelsen meddeler dispensation.

Erhvervsstyrelsen sender i praksis virksomhedens ansøgning i høring hos SKAT, SØIK og eventuelt Finanstilsynet med anmodning om en udtalelse. Finanstilsynet høres i de tilfælde, hvor der er tale om en finansiell virksomhed, der er underlagt Finanstilsynets kontrol.

Kriterierne for meddelelse af dispensation er, at der ikke er konkrete og væsentlige hindringer i myndighedens muligheder for at kunne få adgang til materiale i det pågældende land, og at der ikke er konkrete og væsentlige hensyn, der taler imod en dispensation for det pågældende selskab.

Når sagen er oplyst, og eventuelle udtalelser er modtaget, træffer Erhvervsstyrelsen afgørelse.

Når SØIK for eksempel har udtalt, at udenlandske myndigheder ikke tillader terminalefterforskning (adgang til elektronisk lagrede data på computer, server m.v.) på baggrund af en dansk retskendelse, har Erhvervsstyrelsen givet afslag på en anmodning om dispensation.

Erhvervsstyrelsens afgørelse kan indbringes for Erhvervsankenævnet, jf. bogføringslovens § 12, stk. 6.

Der har i praksis været usikkerhed om rækkevidden af bestemmelsen om dispensationsadgang. Således har der været truffet en række afgørelser i hhv. Erhvervsstyrelsen og Erhvervsankenævnet med forskelligt udfald.

Den gældende bestemmelse i bogføringslovens § 12, stk. 5, bemyndiger Erhvervsstyrelsen til at fastsætte regler om, at regnskabsmaterialet uden forudgående ansøgning kan opbevares i udlandet. Denne bemyndigelse er anvendt til at udstede bekendtgørelse nr. 250 af 23. marts 2006, der tillader opbevaring af regnskabsmateriale i de nordiske lande uden forudgående ansøgning.

Efter bekendtgørelsen kan regnskabsmaterialet således på visse betingelser opbevares i Finland, Island, Norge eller Sverige. Regnskabsmaterialet skal opbevares i overensstemmelse med bogføringsloven og skal til enhver tid kunne fremskaffes, ligesom eventuelle systembeskrivelser samt adgangskoder m.v. skal opbevares i Danmark, således at offentlige myndigheder til enhver tid kan få adgang til materialet, jf. lovens § 15.

I bekendtgørelsen sondres der ikke imellem, om regnskabsmaterialet opbevares elektronisk eller i papirform i det pågældende land. SØIK og SKAT har særlige samarbejdsaftaler med de øvrige nordiske lande, der gør, at de nemt kan få adgang til materiale, der opbevares i disse lande.

2.1.2. Lovforslagets indhold

Reglerne i bogføringsloven om opbevaring af regnskabsmateriale foreslås ændret således, at regnskabsmateriale i elektronisk form kan opbevares i udlandet uden forudgående ansøgning eller anmeldelse til offentlige myndigheder, såfremt virksomheden opfylder en række nærmere fastsatte krav, herunder at regnskabsmaterialet opbevares i overensstemmelse med bogføringsloven, til enhver tid kan fremskaffe materialet og give adgang til det, opbevarer systembeskrivelser og nødvendige adgangskoder her i landet og sørger for, at regnskabsmaterialet kan udskrives i klarskrift eller stilles til rådighed i et anerkendt filformat.

De gældende begrænsninger med hensyn til at opbevare regnskabsmaterialet i udlandet videreføres, for så vidt angår regnskabsmateriale, som alene opbevares i papirform. Det vil sige, at regnskabsmateriale på papir for indeværende og forrige måned kan opbevares i udlandet, ligesom interne og eksterne bilag for den bogføringspligtiges aktiviteter i udlandet kan opbevares i det pågældende udland i hele opbevaringsperioden. Muligheden for at opbevare regnskabsmateriale i Norden videreføres også.

Efter forslaget er det således et krav, at virksomheden skal sørge for at opbevare regnskabsmaterialet i overensstemmelse med bogføringslovens bestemmelser samt give adgang her i landet til elektronisk materiale, således at offentlige myndigheder til enhver tid via f.eks. en computer med adgang til den udenlandske server kan få adgang til materialet til brug for deres efterforsknings- eller kontrolvirksomhed. Herudover skal virksomheden opbevare eventuelle beskrivelser af benyttede systemer m.v. og eventuelle nødvendige

adgangskoder m.v. i Danmark, således at offentlige myndigheder til enhver tid kan få adgang til materialet her i landet.

Formålet med at knytte de pågældende betingelser til opbevaringen er at sikre, at de danske efterforsknings- og kontrolmyndigheder kan få adgang til det fulde regnskabsmateriale i Danmark.

I forbindelse med opbevaring af regnskabsmateriale i andre lande end de nordiske må det på den ene side konstateres, at det er erfaringen, at materialet kan være vanskeligere at tilvejebringe, end hvis det opbevares i Danmark. På den anden side bør man tilgodese det altovervejende flertal af virksomheder, som gerne vil overholde lovgivningen, og for hvem det kan være en administrativ og økonomisk fordel at opbevare elektronisk regnskabsmateriale i udlandet.

SKAT og SØIK vurderer, at det i praksis ikke vil spille nogen rolle for myndighedernes arbejde, at regnskabsmateriale opbevares i udlandet, hvis ovennævnte betingelser er opfyldt. Det vurderes således, at efterforsknings- og kontrolhensynet tilgodeses, så længe der er onlineadgang fra dansk adresse til det elektroniske regnskabsmateriale uanset, hvor det opbevares.

Det forhold, at en virksomhed opbevarer regnskabsmateriale i udlandet, begrænser ikke ansvaret for den bogføringspligtige. Det er fortsat den bogføringspligtiges ansvar, at regnskabsmateriale opbevares på betryggende vis i overensstemmelse med bogføringsloven.

Straffebestemmelsen i § 16 ændres, så den kommer til at omfatte de relevante bestemmelser som følge af de foreslåede ændringer til § 12.

2.2. Offentlige myndigheders adgang til regnskabsmateriale

2.2.1. Gældende ret

Ifølge den gældende § 15, stk. 1, kan en offentlig myndighed, der i henhold til anden lovgivning har ret til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale, forlange, at den bogføringspligtige stiller alt til disposition, som er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmateriale,

Myndigheden kan desuden forlange, at regnskabsmateriale uden vederlag udskrives i klarskrift, ligesom myndigheden kan kræve, at regnskabsmateriale, der er affattet på andre sprog end dansk, vederlagsfrit oversættes til dansk.

I praksis udleveres kopi af regnskabsmateriale fra virksomheder til offentlige myndigheder imidlertid overvejende i elektronisk form efter konkret aftale med virksomhederne (for eksempel på et USB-stik). Dette er hensigtsmæssigt både for virksomhederne, som sparer omkostninger ved ikke at skulle udskrive materialet på papir, og for myndighederne, der får mulighed for effektivt at analysere virksomhedens regnskabsdata.

2.2.2. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at offentlige myndigheder kan stille krav om at få regnskabsmateriale, der opbevares i elektronisk form, udleveret eller indsendt i elektronisk format.

Samtidig foreslås det, at myndighedernes mulighed for at kræve oversættelse af regnskabsmateriale, udelukkende skal gælde for regnskabsmateriale, der er affattet på andre sprog end dansk eller engelsk. Forslaget skal ses i lyset af den nylige ændring af årsregnskabsloven (lov nr. 1367 af 10. december 2013), der nu giver mulighed for, at årsrapporter udarbejdes udelukkende på engelsk, jf. årsregnskabslovens § 138, stk. 3.

Det foreslås desuden præciseret, at myndighedernes adgang til materialet også gælder, såfremt virksomheden opbevarer regnskabsmateriale hos tredjemand.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil medføre mindre økonomiske og administrative besparelser for offentlige myndigheder, da dispensationsordningen afskaffes.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Der vil være administrative lettelser forbundet med forslaget, da virksomhederne ikke længere skal søge om dispensation for at opbevare elektroniske data i udlandet eller anvende cloud computing.

Koncerner vil få muligheder for yderligere økonomiske besparelser i form af stordriftsfordele ved for eksempel at samle koncernens regnskabsfunktion ét sted/i et land.

Det estimeres, at der vil være administrative lettelser i størrelsesordenen under 10.000 timer pr. år.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 22. august 2014 til den 19. september 2014 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Akademikernes Centralorganisation, Arbejdsmarkedets Tillægs Pension (ATP), Bryggeriforeningen, Børsmæglerforeningen, Centralorganisationens Fællesudvalg, CEPOS, Copenhagen Business School, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederifor-

ening, Danmarks Skibskredit A/S, Danske Regioner, Dansk Aktionærforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, DI, Dansk Investor Relations Forening - DIRF, Dansk Standard, Den Danske Finansanalytikerforening, Den Danske Fondsmæglerforening, Dansk Iværksætterforening, Dansk Landbrugsrådgivning – Videncenteret for Landbrug, Dansk Management Råd, Danske Advokater, Danske Forsikringsfunktionærers Landsforening, Danske Maritime, Datatilsynet, De Samvirkende Købmændsforeninger (DSK), Den Danske Aktuarforening, Det Kooperative Fællesforbund, Det Nationale Netværk af Virksomhedsledere, Det Økonomiske Råds Sekretariat, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Finansforbundet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, First North, Forbrugerrådet, Foreningen af J. A. K. Pengeinstitutter, Foreningen Freelance Bogholdere, FSR – Danske Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring & Pension, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Garantifonden for indskydere og investorer, Grønlands Selvstyre, GXG Markets A/S,

Handelshøjskolen i Aarhus, HK, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen i Danmark, Investeringsforeningsrådet, IT-branchen, Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunekredit, KL, Kommunernes Revision, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Landbrugets Rådgivningscenter, Landscentret, Landsorganisationen i Danmark, Ledernes Hovedorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Dyrtdsfond, NASDAQ OMX Copenhagen A/S, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Regnskabsrådet, Revifora – foreningen for revision, økonomi og ledelse, Revisortilsynet, Rigsrevisionen, Revisorkommissionen, Roskilde Universitetscenter, Sammenslutningen Danske Andelskasser, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Statsadvokaturen for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, Syddansk Universitet, Telekommunikationsindustrien i Danmark, Værdipapircentralen, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre-udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget vil medføre mindre økonomiske besparelser for offentlige myndigheder, da dispensationsordningen afskaffes.	
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget vil medføre mindre administrative besparelser for offentlige myndigheder, da dispensationsordningen afskaffes.	
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Virksomhederne får mulighed for besparelser i form af stordriftsfordele ved eksempel at samle koncernens regnskabsfunktion ét sted/i et land.	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Der vil være administrative lettelser, da virksomhederne ikke længere skal søge om dispensation for at opbevare elektroniske data i udlandet eller anvende cloud computing. Det estimeres, at der vil være administrative lettelser under 10.000 timer pr. år.	
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at bogføringslovens § 12 om opbevaring af regnskabsmateriale erstattes af en ny affattelse af § 12. Der sondres i den nyaffattede § 12 mellem regnskabsmateriale, der opbevares i elektronisk form og regnskabsmateriale, der opbevares i papirform.

Med den foreslåede § 12, stk. 1, fastslås det overordnede princip om, at regnskabsmaterialet skal opbevares således, at det uanset opbevaringsmåden uden vanskeligheder kan gøres tilgængeligt her i landet for offentlige myndigheder m.fl., som har ret til at kræve indsigt i regnskabsmaterialet i henhold til anden lovgivning. Dette gælder også kuratorer, som i forbindelse med en virksomheds konkurs kan kræve adgang til virksomhedens regnskabsmateriale.

Det er i den forbindelse en betingelse, at kontrol- og efterforskningsmyndighederne kan få adgang til materialet. Kravet om adgang opfyldes ved, at den bogføringspligtige giver

online-adgang til det elektroniske regnskabsmateriale, således at offentlige myndigheder til enhver tid her i landet via f.eks. en computer med adgang til internettet kan få adgang til materialet til brug for deres efterforsknings- eller kontrolvirksomhed. Det er i så fald uden betydning, om den server, regnskabsmaterialet opbevares på, fysisk er placeret her i landet eller i udlandet. Det samme gør sig gældende, såfremt virksomheden anvender en cloud-løsning, hvor serverens fysiske placering ikke er kendt.

Det foreslåede stk. 2 vedrører opbevaring af regnskabsmateriale i elektronisk form, mens stk. 3-6 vedrører opbevaring af regnskabsmateriale i papirform.

Forslagets *stk. 2* bestemmer ikke nærmere, hvilke former for elektroniske medier, og på hvilken måde de kan anvendes, da bestemmelsen bedst muligt skal kunne imødekomme virksomhedernes ønsker og behov i forskelligartede virksomheder nu og i fremtiden, ligesom bestemmelsen også skal kunne rumme fremtidige teknologiske udviklinger. Der kan eksempelvis være tale om såkaldte cloud computing-løsninger m.m.

Cloud computing er karakteriseret ved, at en applikation eller et system ikke er installeret på selve computeren, men tilgås som en service via internettet. Udbyderen af denne service kan placere de pågældende data – i dette tilfælde regnskabsmaterialet – overalt i verden.

Foruden de typiske eksempler som økonomi- og salgssystemer kan også dataopbevaring eller sikkerhedskopier (back-up) flyttes. Data kan ved cloud computing således befinde sig på servere overalt i verden uden kendt adresse.

Det foreslåede stk. 2 fastsætter, hvilke krav den bogføringspligtige skal opfylde, når regnskabsmaterialet opbevares på et elektronisk medie. Den foreslåede bestemmelse gælder, uanset om regnskabsmaterialet opbevares elektronisk her i landet eller i udlandet.

Kravene til opbevaring af regnskabsmaterialet i det foreslåede stk. 2, nr. 1-3, svarer til kravene i den gældende § 12, stk. 2, nr. 1-3. De gældende bestemmelser vedrører dog kun opbevaring af regnskabsmateriale i udlandet, mens de foreslåede bestemmelser som nævnt gælder, uanset om regnskabsmaterialet opbevares her i landet eller i udlandet.

I nr. 1 fastslås det, at regnskabsmaterialet skal opbevares i overensstemmelse med bogføringsloven. Det betyder, at lovens øvrige krav til f.eks. registrering, dokumentation og opbevaringsperiode skal overholdes, uanset om regnskabsmaterialet opbevares i udlandet.

I nr. 2 fastslås det, at den bogføringspligtige til enhver tid skal kunne fremskaffe materialet eller give adgang til dette her i landet. Den bogføringspligtige skal til enhver tid kunne give adgang til bogføringsmateriale i elektronisk form eller fremskaffe materialet i papirform, jf. § 15.

I nr. 3 fastslås det, at den bogføringspligtige skal opbevare eventuelle systembeskrivelser m.v. samt eventuelle adgangskoder m.v. her i landet. Det betyder, at systembeskrivelser og adgangskoder m.v. skal forefindes i virksomheden, så f.eks. politiet ved ransagning - evt. i udlandet eller online fra Danmark - kan skaffe sig adgang til det materiale, som er

opbevaret i udlandet, jf. § 15, hvorefter den bogføringspligtige skal stille alt, hvad der er nødvendigt for fremfindingen, til rådighed for offentlige myndigheder.

Det bemærkes, at det ikke i alle tilfælde er nødvendigt at udarbejde en systembeskrivelse. Når en virksomhed i sin bogføring anvender et it-standardsystem, vil det i langt de fleste tilfælde være tilstrækkeligt med de af systemleverandøren udarbejdede systembeskrivelser. Dette forudsætter dog, at de systembeskrivelser, som systemleverandøren har udarbejdet, gør det muligt at følge registreringerne, samt fremfinde og udskrive det tilhørende regnskabsmateriale. Hvis en systembeskrivelse til et standardsystem udelukkende oplyser om de muligheder, der forefindes i systemet, men ikke, hvordan systemet konkret anvendes, må virksomheden således selv udarbejde en systembeskrivelse, der lever op til kravene om at gøre det muligt at følge registreringerne, samt fremfinde og udskrive det tilhørende regnskabsmateriale.

Den bogføringspligtige behøver således typisk ikke at udarbejde sådanne individuelle beskrivelser, hvis virksomheden anvender et standardsystem uden væsentlige tilretninger.

Det foreslåede nr. 4 er nyt. Det foreslås, at den bogføringspligtige skal sørge for, at regnskabsmaterialet kan udskrives i klarskrift eller stilles til rådighed i et anerkendt filformat. Med klarskrift forstås en udskrivning på papir eller mikrofilm i et læsbart format på en struktureret og overskuelig, entydig og forståelig måde. Anerkendt filformat kan eksempelvis være xml, csv eller lignende.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslagets § 1, nr. 2, til ændring af § 15, stk. 3, hvor det foreslås, at myndigheden kan forlange at få regnskabsmaterialet udleveret elektronisk eller indsendt digitalt, hvis det opbevares i elektronisk form. Materialet skal således udleveres eller indsendes i et filformat, der kan benyttes af offentlige myndigheder i deres kontrol- og efterforskningsarbejde.

I § 12, *stk. 3*, foreslås det, at regnskabsmateriale, der ikke opbevares elektronisk, som udgangspunkt skal opbevares i papirform her i landet.

At regnskabsmateriale i papirform som udgangspunkt skal opbevares her i landet, betyder imidlertid ikke, at bogføringen skal ske her i landet, hvis blot den bogføringspligtige overholder kravet om at opbevare regnskabsmaterialet her i landet.

Hvis den bogføringspligtige ønsker at opbevare regnskabsmaterialet i både papirform og elektronisk form, kan materialet i papirform uden videre opbevares i udlandet, så længe der er adgang til det elektroniske materiale i henhold til § 15, og materialet i øvrigt opbevares i overensstemmelse med denne lov.

I § 12, *stk. 4*, foreslås det, at der i bogføringsloven indsættes regler om opbevaring af regnskabsmateriale i de nordiske lande. Regler herom er i dag fastsat i bekendtgørelse nr. 250 af 23. marts 2006, udstedt med hjemmel i den gældende § 12, stk. 5. Derved lettes overblikket over reglerne om opbevaring af regnskabsmateriale.

Af bekendtgørelsen fremgår det, at regnskabsmateriale kan opbevares i Finland, Island, Norge eller Sverige forudsat, at den bogføringspligtige sørger for, at 1) regnskabsmateriale opbevares i overensstemmelse med bogføringsloven, 2) regnskabsmateriale til enhver tid kan fremskaffes, og 3) eventuelle beskrivelser af benyttede systemer m.v. og eventuelle nødvendige adgangskoder m.v. opbevares her i landet, således at offentlige myndigheder til enhver tid kan få adgang til materialet, jf. lovens § 15.

Bekendtgørelsen vedrører både opbevaring af regnskabsmateriale, som opbevares elektronisk og i papirform. Den foreslåede § 12, stk. 4, vedrører alene opbevaring af regnskabsmateriale i papirform. Opbevaring af regnskabsmateriale i elektronisk form er omfattet af den foreslåede § 12, stk. 2, der gælder uanset, om regnskabsmateriale opbevares her i landet eller i udlandet.

Det foreslåede *stk. 5* viderefører det gældende *stk. 2* med den ændring, at forslaget *stk. 5* alene gælder for regnskabsmateriale, som opbevares i papirform. Det gældende *stk. 2* omfatter både regnskabsmateriale, der opbevares elektronisk og i papirform.

Ifølge henvisningen i det foreslåede *stk. 5* til *stk. 2*, nr. 1-2, kan regnskabsmateriale i papirform for indeværende og forrige måned opbevares i udlandet, såfremt materialet opbevares i overensstemmelse med bogføringsloven, og den bogføringspligtige til enhver tid kan fremskaffe materialet. Det foreslåede *stk. 5* er en særlig undtagelsesregel for indeværende og forrige kalendermåneds regnskabsmateriale. Beregningen af indeværende og forrige kalendermåneds skal ske i forhold til transaktionstidspunktet. Formålet er at lette virksomhedernes mulighed for at få foretaget bogføring i udlandet, f.eks. hos en udenlandsk koncernforbunden virksomhed, i forbindelse med udlicitering af bogføringsaktiviteter eller ved lignende hensigtsmæssige og naturlige foranstaltninger.

Opbevaring af regnskabsmateriale i Grønland og på Færøerne betragtes i denne forbindelse som opbevaring af regnskabsmateriale i udlandet.

Det foreslåede *stk. 6* viderefører det gældende § 12, stk. 3 med den ændring, at det foreslåede *stk. 6* alene gælder for regnskabsmateriale, som opbevares i papirform. Forslagets *stk. 6* er en særregel vedrørende regnskabsmateriale for en dansk virksomheds udenlandske aktiviteter.

Forslagets *stk. 6* indebærer, at interne og eksterne bilag for de pågældende aktiviteter dog kan opbevares i det pågældende udland i hele opbevaringsperioden på 5 år, jf. bogføringslovens § 10, uanset, om bilagene er en del af kontrolsporet. Ved kontrolsporet forstås de oplysninger, der dokumenterer registreringernes rigtighed, jf. bogføringsloven § 4, stk. 2. Desuden kan virksomheden opbevare alt øvrigt regnskabsmateriale for sine udenlandske aktiviteter i det pågældende udland for indeværende og de seneste 3 kalendermåneder.

Udenlandske aktiviteter behøver ikke nødvendigvis at være selvstændige aktiviteter, dvs. med ret til at disponere og indgå bindende aftaler på den danske virksomheds vegne.

Dette indebærer, at f.eks. filialer i udlandet, joint-ventures, repræsentationskontorer, salgskontorer, agenturer eller kontorer, der udøver reklameaktiviteter i udlandet på vegne af en dansk virksomhed, efter forslaget vil være udenlandsk aktivitet.

I forbindelse med opbevaring af regnskabsmateriale gælder lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) blandt andet for behandling af personoplysninger, som helt eller delvist foretages ved hjælp af elektronisk databehandling.

Persondataloven omfatter enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person. I det omfang der er tale om personoplysninger, skal behandlingen heraf ske under iagttagelse af persondatalovens kapitel 11. Det betyder blandt andet, at virksomheder, der opbevarer personoplysninger hos en databehandler, skal indgå en skriftlig databehandleraftale med den pågældende databehandler, jf. persondatalovens § 42, stk. 2.

Efter persondatalovens § 41, stk. 3, skal den dataansvarlige og databehandleren træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at personoplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

I medfør af persondatalovens § 41, stk. 5, har Justitsministeriet udstedt bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning. Efter bekendtgørelsens § 14 må eksterne kommunikationsforbindelser kun etableres, hvis der træffes nødvendige foranstaltninger for at sikre, at uvedkommende ikke gennem disse forbindelser kan få adgang til personoplysninger.

Derudover skal overførsel af personoplysninger, som defineret i persondatalovens § 3, nr. 9, ske under iagttagelse af lovens § 27. I den forbindelse skal det nævnes, at Grønland betragtes som et usikkert tredjeland og Færøerne som et sikkert tredjeland.

Det bemærkes desuden, at overførsel af personoplysninger til såvel usikre som sikre tredjelands i visse tilfælde kræver tilladelse fra Datatilsynet, jf. lovens § 50, stk. 2.

Det foreslås, at den gældende § 12, stk. 4, som giver virksomhederne mulighed for at ansøge om dispensation til at opbevare regnskabsmateriale i udlandet i særlige tilfælde, ikke videreføres. Baggrunden for dette er, at de foreslåede lempelser med hensyn til at opbevare regnskabsmateriale i udlandet, jf. forslaget § 12, stk. 2, afspejler den nuværende dispensationspraksis. Der er derfor ikke længere behov for dispensationsmuligheden. Som en konsekvens heraf foreslås det ligeledes, at den gældende § 12, stk. 6, hvorefter Erhvervsstyrelsens afgørelser i medfør af den gældende § 12, stk. 4, kan indbringes for Erhvervsankenævnet, heller ikke videreføres.

Til nr. 2

Det foreslås, at § 15, stk. 1, ophæves og erstattes af et nyt stk. 1, stk. 2 og stk. 3. De gældende stk. 2 og 3 bliver herefter til stk. 4 og 5.

§ 15, stk. 1, vedrører offentlige myndigheders adgang til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale i henhold til anden lovgivning. Efter denne bestemmelse kan den pågældende offentlige myndighed forlange, at den bogføringspligtige vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmaterialet til disposition samt indsender eller udleverer materialet, når myndigheden anmoder herom.

Det foreslås, at § 15, stk. 1, 1. og 2. pkt. ændres således, at der ikke længere er krav om, at regnskabsmaterialet altid skal udleveres til myndigheder i klarskrift.

Det er vigtigt at bemærke, at lovens § 15 ikke indeholder en selvstændig hjemmel for myndighederne til at få adgang til regnskabsmaterialet. Bestemmelsen har således kun virkning, hvis myndighederne i henhold til anden lovgivning eller ved retskendelse har ret til regnskabsmaterialet. Forslaget giver derfor i sig selv ikke ret til f.eks. at fjerne regnskabsmaterialet fra virksomheden.

Ifølge den nuværende formulering i bogføringslovens § 15 kan myndighederne kræve, at regnskabsmateriale (bortset fra eksterne bilag), som er affattet på andre sprog end dansk, oversættes vederlagsfrit til dansk.

§ 15, stk. 1, 3. pkt. ændres således, at myndighederne fremover kun kan kræve vederlagsfri oversættelse af regnskabsmaterialet, hvis det er affattet på andre sprog end dansk og engelsk. Ændringen sker set i lyset af den nylige ændring af årsregnskabslovens § 138, stk. 3, der tillader udarbejdelse af årsrapporter på dansk eller engelsk.

Samtidig indsættes et nyt § 15, stk. 2, som præciserer, at myndighedernes adgang til regnskabsmaterialet også gælder, hvis regnskabsmaterialet opbevares hos tredjemand. Her tænkes især på situationer, hvor det elektroniske regnskabsmateriale opbevares hos koncernforbundne virksomheder i udlandet, et shared service center (et center for fælles tjenester i en organisation, f.eks. en koncernfælles regnskabsfunktion) eller i en cloud-løsning. Det skal præciseres, at det fortsat er den bogføringspligtiges ansvar, at opbevaringen af materialet sker i overensstemmelse med denne lov.

Der indsættes et nyt stk. 3, hvorefter en myndighed kan forlange, at regnskabsmateriale, der opbevares i elektronisk form, udleveres i elektronisk format eller indsendes digitalt til myndigheden. Det er myndigheden, der beslutter, hvor-

vidt regnskabsmaterialet skal udleveres eller indsendes. Ved elektronisk format forstås et anerkendt filformat som xml, csv eller lignende. De offentlige myndigheder kan således få udleveret komma-separerede filer eller lignende, som er lette at anvende til at analysere virksomhedens regnskabsdata i forbindelse med en kontrol. Henvisningen til § 1a indebærer, at der kan fastsættes nærmere regler vedrørende digital kommunikation mellem myndighederne og virksomhederne i forbindelse med myndighedernes adgang til elektronisk regnskabsmateriale.

Til nr. 3

Straffebestemmelsen i § 16, stk. 1, foreslås ændret som følge af den foreslåede ændring af § 12. Dermed strafbelægges forpligtelserne vedrørende opbevaring af regnskabsmaterialet både for elektronisk opbevaring og opbevaring i fysisk form.

Det bemærkes, at en overtrædelse af reglerne i den foreslåede § 12, som fører til, at regnskabsmaterialet i påkommende tilfælde ikke bliver gjort tilgængeligt her i landet for offentlige myndigheder m.fl., som i henhold til anden lovgivning har krævet indsigt i regnskabsmaterialet, i almindelighed som følge af de potentielle skadevirkninger vil være en alvorlig overtrædelse og ikke en overtrædelse af ordensmæssig karakter. Der bør derfor i givet fald i almindelighed udmåles en følelig bøde, hvor der også kan tages hensyn til virksomhedens størrelse (omsætning).

Til § 2

Det foreslås i § 2, at loven træder i kraft den 1. marts 2015, således at virksomheder fra denne dato vil kunne opbevare regnskabsmateriale i udlandet, hvis de opfylder betingelserne i § 12. Det bemærkes, at det ikke kun er nyt elektronisk regnskabsmateriale, der vil kunne opbevares i udlandet fra den 1. marts 2015, men også elektronisk regnskabsmateriale fra før denne dato, som tidligere har været opbevaret i Danmark

Til § 3

Territorialafgrænsningsbestemmelsen angiver lovforslagets territoriale gyldighedsområde, der som udgangspunkt ikke omfatter Grønland og Færøerne.

Loven kan dog sættes helt eller delvist i kraft på Grønland ved kongelig anordning med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I bogføringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 648 af 15. juni 2006, som ændret ved § 62 i lov nr. 468 af 17. juni 2008 og § 5 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, foretages følgende ændringer:

1. § 12, ophæves og i stedet indsættes:

§ 12. Regnskabsmaterialet skal opbevares her i landet, jf. dog stk. 2-5.

»§ 12. Regnskabsmaterialet skal opbevares på en sådan måde, at det uden vanskeligheder kan gøres tilgængeligt her i landet for offentlige myndigheder m.fl., som i henhold til anden lovgivning har ret til at kræve indsigt i regnskabsmaterialet.

Stk. 2. Regnskabsmaterialet for indeværende og forrige måned kan opbevares i udlandet, hvis den bogføringspligtige

- 1) sørger for at opbevare materialet i overensstemmelse med denne lov,
- 2) til enhver tid kan fremskaffe materialet og
- 3) opbevarer eventuelle beskrivelser af benyttede systemer m.v. og eventuelle nødvendige adgangskoder m.v. i Danmark, således at offentlige myndigheder til enhver tid er i stand til at skaffe sig adgang til materialet, jf. § 15.

Stk. 3. Interne og eksterne bilag for den bogføringspligtiges aktiviteter i udlandet kan opbevares i det pågældende udland i hele opbevaringsperioden, jf. § 10. Øvrigt regnskabsmateriale for den bogføringspligtiges aktiviteter i udlandet kan under de samme betingelser opbevares i det pågældende udland for indeværende og de foregående 3 måneder. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 1-3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan i særlige tilfælde efter forudgående ansøgning tillade, at bestemmelserne i stk. 1-3 helt eller delvis fraviges.

Stk. 5. Uanset stk. 1-4 kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætte regler om, at regnskabsmate-

Stk. 2. Regnskabsmaterialet kan opbevares i elektronisk form her i landet eller i udlandet, hvis den bogføringspligtige

- 1) opbevarer regnskabsmaterialet i overensstemmelse med denne lov,
- 2) til enhver tid kan fremskaffe materialet og give adgang til dette her i landet,
- 3) opbevarer eventuelle beskrivelser af benyttede systemer m.v. og eventuelle nødvendige adgangskoder m.v. her i landet og
- 4) sørger for, at regnskabsmaterialet udskrives i klarskrift eller stilles til rådighed i et anerkendt filformat.

Stk. 3. Hvis regnskabsmaterialet ikke opbevares elektronisk, skal det opbevares i papirform her i landet, jf. dog stk. 4-6.

Stk. 4. Regnskabsmaterialet kan opbevares i papirform i Finland, Island, Norge eller Sverige. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 1-2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Regnskabsmaterialet for indeværende og forrige måned kan opbevares i papirform i udlandet. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 1-2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Interne og eksterne bilag for den bogføringspligtiges aktiviteter i udlandet kan opbevares i

rialet uden forudgående ansøgning kan opbevares i udlandet.

Stk. 6. Afgørelser truffet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i medfør af stk. 4 kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

§ 15. En offentlig myndighed kan, i det omfang den i henhold til anden lovgivning er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale, forlange, at den bogføringspligtige vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmaterialet, til disposition. Endvidere kan myndigheden forlange, at regnskabsmaterialet uden vederlag udskrives i klarskrift, herunder at registreringer i fremmed valuta, herunder euro, omregnes til danske kroner. Er regnskabsmaterialet, bortset fra eksterne bilag, affattet på andre sprog end dansk, kan myndighederne kræve, at den bogføringspligtige vederlagsfrit oversætter dette til dansk.

Stk. 2. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan dog altid indhente relevant regnskabsmateriale.

Stk. 3. Den bogføringspligtige skal efterkomme en myndigheds anmodning efter stk. 1 hurtigst muligt. Vedrører anmodningen regnskabsmateriale for aktiviteter i udlandet, skal den bogføringspligtige efterkomme anmodningen senest en måned efter, at den pågældende myndighed anmoder herom.

§ 16. Medmindre strengere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes overtrædelse af §§ 6-10, § 12, stk. 1-3, og §§ 13-15 med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i henhold til loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

papirform i det pågældende udland i hele opbevaringsperioden, jf. § 10. Øvrigt regnskabsmateriale for den bogføringspligtiges aktiviteter i udlandet kan under de samme betingelser opbevares i papirform i det pågældende udland for indeværende måned og de foregående 3 måneder. Bestemmelserne i stk. 2, nr. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse. «

2. § 15, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»**§ 15.** En offentlig myndighed kan, i det omfang den i henhold til anden lovgivning er berettiget til at kræve indsigt i den bogføringspligtiges regnskabsmateriale, forlange, at den bogføringspligtige vederlagsfrit stiller alt, hvad der er nødvendigt til fremfinding og læsning af regnskabsmaterialet, til disposition, samt at regnskabsmaterialet indsendes eller udleveres, når myndigheden anmoder herom. Endvidere kan myndigheden forlange, at registreringer i fremmed valuta, herunder euro, omregnes til danske kroner. Er regnskabsmaterialet, bortset fra eksterne bilag, affattet på andre sprog end dansk eller engelsk, kan myndighederne kræve, at den bogføringspligtige vederlagsfrit oversætter dette til dansk eller engelsk.

Stk. 2. Den i stk. 1 fastsatte adgang til regnskabsmaterialet gælder også, hvis regnskabsmaterialet opbevares hos tredjemand.

Stk. 3. Opbevares regnskabsmaterialet i elektronisk form, kan en myndighed forlange, at regnskabsmaterialet udleveres i et anerkendt filformat i elektronisk form eller indsendes digitalt i et anerkendt filformat i henhold til regler, der er udstedt i medfør af § 1 a.«

Stk. 2 bliver herefter til stk. 4.

Stk. 3 bliver herefter til stk. 5.

3. I § 16, stk. 1, ændres »§ 12, stk. 1-3« til: »§ 12, stk. 1-6«

Stk. 4. Forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. marts 2015

§ 3

»Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.«